

meghozatala óta elhatározásom megkérdőjelezhetetlen... Híveim közül néhányan kételkednek a túlvilági örökkévalóságban. Így aztán vallási életüket a mennyei hazában való hit sem nem motiválja, sem nem teszi boldogabbá. Nekik azt

ajánlom, hogy változtassanak ezen. Úgy, hogy üljenek le magukkal. Hosszabb időn át imádkozva, elmélkedve hozzanak határozott döntést a Mennyországba vetett hit mellett. Ez aztán motorja lesz vallásszösszáguknak.

A vértanú egyiptomi kopt keresztényeknek is csak úgy léphetünk nyomába, hogy sziklaszilárd döntést hozunk Jézus Krisztus mellett. És ez a döntés ott ragyog a tetteinkben.

Pribítek László

Levél a pesszimistákhoz

Azért írok a pesszimistáknak, mert olyan korban élünk, amikor a pesszimizmus vírusként terjed társadalmunk minden területén: a politikában, a vallásban, a művészetekben stb. Sokan kísértésként élik meg, és szenvednek tőle. Mások erénynek tartják, és jól érzik magukat benne. A legtöbben azonban úgy számolnak vele mint megváltoztathatatlan sorssal, és rezignálttá válnak.

Be kell vallanom, hogy én veszélyes betegségnek tartom a pesszimizmust, amelynek valamilyen formájától valamennyien szenvedünk kissé, mert a pesszimizmus gyökerei igen mélyre nyúlnak, és az ember atavisztikus szorongásából nőnek ki.

Szorongunk, hogy elveszítünk valamit, amit birtokolunk, és szorongunk, hogy nem kapjuk meg, amit szívesen vennénk. Szoronganak a gyengék, akik félnek az erősek erőszakától. Szoronganak az erősek, akik félnek a gyengék lázadásától.

Szorogás, amely az állandó csalódásból keletkezik, valamilyen le nem győzött titokból. Szorongás mindentől és mindenkitől, ami valamiképpen és valamikor fölérendelt pozícióként jelenik meg, és szorongás a Semmitől, ami úgy szorongat-

ja a lelket, mint a temetők csendje.

Kétségtelen, hogy a pesszimizmusra csábító kísértés nagyobb, mint az optimizmusra csábító. De mind a kettő kísértés.

A pesszimizmusra jobban hajlunk, mert ha igaz, hogy az emberben állandóan unszoló vágy van a boldogságra, akkor az is igaz, hogy ez a boldogság a folyón túl, a másik parton fekszik, és előbb át kell gázolni ezen a folyón, annak különböző sodrásain és veszélyein, hogy elérhessük a túlsó partot. Az Evangéliumban is számosabbak Jézus fájdalomának, könnyeinek és haragjának pillanatai, mint azok a pillanatok, amikor örömben tör ki.

De ha a pesszimizmus kísértése könnyebben tör ránk, akkor annál veszélyesebb is. Mert a pesszimizmus fékként működik bennünk, olyan, mint egy kitérés manőver, és bevallatlan lustaságunk önigazolását jelenti; a legkifinomultabb, legeleghátsóbb, de a legördögibb módja is a remény kiirtásának.

A pesszimizmus fölzáblja az ember minden energiáját, szétmorzsolja a kreativitás minden morzsáját, és elfojt minden forradalmi tüzet.

A pesszimisták még sosem váltottak ki szorongást a hatalmasokból. A pesszimista úgyszólván a legízletesebb falat a kizsákmányolók ünnepi asztalán. Ha azonban a pesszimizmus képes megsemmisíteni minden forradalmat, akkor ez csak azért lehetséges, mivel az optimisták, akik nem szoronganak annyira a hatalmasok miatt, előzetesen már támadás alá vették azokat.

De a pesszimizmus ellenmérge tulajdonképpen nem az

optimizmus, hanem a realizmus. Az optimizmus ugyanis alapjában véve csak ellenkező előjelű pesszimizmus.

A pesszimista képtelen arra, hogy meglássa annak a folyónak a tiszta alját, amely a felszínén csupa iszapot és szennyet sodor magával. Az optimistát az a veszély fenyegeti, hogy elfelejti, létezik egyáltalán szennyeződés, és hogy végül – ha nem küzdünk ellene időben és alaposan, akkor – a folyó alján lévő tiszta víz is károsodik.

Egy sok munkával telt nap után minden háztartásban ott áll egy teli szemetesláda. És ez a láda annál teltebb lesz, minél nagyobb aktivitás és munkamennyiség adódott a házban. A pesszimista, aki látja, hogy a szemét egyre gyűlik, kísértésbe esik, hogy azt mondja: Minek egyáltalán takarítani, ha a szemetesláda minden este tele van szennyyel? Az optimista ellenben azt gondolja: Mit számít egy kis piszok a házban? És mivel nem törődik a szennyyel, egy napon megtörténhet, hogy már nem tud belépni a házába, mivel minden tökéletesen lepusztult.

A realista azonban azt mondja: Noha jobb lenne, ha egyáltalán nem létezne szenny, de mivel egyszer létezik, jobb, ha vállaljuk a napi fáradságot, és eltakarítjuk az útból. És ha aztán azt látja, hogy a szemét mégis mindennap növekszik, azt gondolhatja, hogy talán az ő hanyagsága az oka ennek, de talán azt is, hogy éppenséggel egyre több a munka, gyarapodik az élet, egyre több a barát, és erősödik a létharc.

A realista sosem hagyja abba a küzdelmet, mivel tudja, hogy minden visszaeshet a korábbi állapotba, s hogy minden forradalom balul végződhet, és minden öröm könnyekbe fülhat.

A realista énekel, miközben sír. – A pesszimista sír, miközben énekel. – Az optimista nevet, anélkül hogy tudná, hogy mellette miért sírnak még mindig.

Ezen túlmenően a pesszimizmus teljesen elkülönült a valóságtól, mert ha az ember szívében lévő

titokzatos erő nem lett volna mindig erősebb, mint minden csalódás, akkor a világ már régen hatalmas temetővé vált volna. Akkor az öngyilkosság lenne minden intelligens ember normális végkövetkeztetése.

Többé már nem tudnánk sírni, ha valaki meghal, és az emberiség lelkiismerete nem kiáltana fel minden alkalommal, amikor azt látja, hogyan tipornak lábbal valamilyen emberi értéket.

Jézus azt mondta: „Én legyőztem a világot.” De azt is: „Kövesse-tek engem!”

Nem tudom elképzelni Jézust pesszimistának, még akkor sem, amikor vért izzad, és kiitta a csalódottság, a kétségek, sőt a kétségbeesés kelyhét.

De optimistaként sem tudom elképzelni Jézust, jóllehet azt mondta, hogy egy kicsi hit elég ahhoz, hogy hegyeket mozdítsunk el.

Inkább realistaként képelem el őt: Olyanként, aki minden reménytelenség ellenére is remélt. Olyanként, aki „nagy kiáltással” az ajkán halt meg, tehát aki nem adta meg magát a halálnak. Olyanként, aki

gyakran énekelt, és közben sírt, de mégiscsak énekelt.

Ő még mindig azt mondja minden pesszimistának: „Ti kicsinyhitűek, miért féltetek?” – És minden optimistának: Legyetek éberek, és küzdjete, mert a rossz nem halott, ott ül a jó mellett, ugyanannál az asztalnál! – És a realistáknak: Legyetek ártatlanok, mint a galambok, és okosak, mint a kígyók!

Juan Arias

Forrás: Juan Arias, Gesten der Hoffnung, Verlag Styria, 1976, 73-77.

Gyári beállítások visszaállítása

Hard reset, más néven gyalu, esetleg nagyradír.

Kell hogy legyen rajtunk egy olyan gomb, amelyhez ezt a használati útmutatót írták: „a gyári beállításaink visszaállítása”.

Ha hiányt érzek magamban – mert már rájöttem, hogy nem kívül van a probléma –, akkor sincs ám könnyebb a dolgom. Mit csináljak ilyenkor? Vigyem le a műhelybe generáloztatni az agyamat?

Minden rezzenésünk mögött ugyanaz a hajtóerő mozgat: megtalálni a hiányzó másik felünket. Keressük ezt kívül, keressük belül. Ha megszerzem ezt, összehozom azt, akkor majd kereké válik a világ. Ezért keressük az ideális párunkat, aki mellett boldogan élünk, amíg meg nem, Boldogok akarunk lenni, és kész. Úgy tűnik, hogy a boldogságunknak az útjában ez a hiány áll. Be kell tölteni valamivel, ehhez meg kell szerezni valamit. Aztán ha megvan, akkor persze rájövünk, hogy nem jött össze a dolog, de ez nem tántorít el attól, hogy ugyanúgy folytassuk tovább. A fogyasztói világ pedig lelkesen kiszolgálja ezt a kényszerképzetet.

Nem. A hiányzó puzzle-darab nem található meg odakinn.

Ha nem kint, akkor nyilván idebent.

Önmagamba nézek, és olyan, mintha egy „emlékszemétdombon” kaparásznék. Gondolatok, álmok, elképzelések, nézetek... Melyik lesz az, amit keresek? Hol érem el a teljességnek ezt a bennem levő, elveszett darabkáját? Egyáltalán mitől lenne „teljes” az élet?

Mi az, hogy Teljesség?

Talán az, ami önmagában kerek, és ami önmagában rendben van. Amit ha megtalálnék, akkor nem

kéne tovább keresgélnem. Amit ha megélek, akkor nem szorongok, és nem érzem magányosnak magam, ha egyedül vagyok; nem keresek pótcselekvéseket, amikor egyébként nem kell semmit sem tennem; nem telik értelmetlenül egy perc sem, mert minden a helyére került az életben; és ezért nincs megbánás és aggodás bennem akkor, amikor itt kell hagynom ezt az egészet.

Úgy tűnik, ezt a teljességet nem lehet összerakosgatni, mint egy kirakós játékot.

Bármilyen jószándékkal is legfeljebb csak ügyetlen kísérleteket tehetsz arra, hogy a végtelen számú darabkákat kikeresgedél, és egymás mellé rakod, hátha összeáll valami egésszé. Ez is csak olyan volna, mintha úgy próbálnál fényt csiholni, hogy a sötétség darabkáit csiszolgotod. Polirozhatod az idők végezetéig, nem lesz belőle világosság.

Azt a fényt kell felfedezned, amely már eleve világít.

Azt a teljességet észrevenned, amelyet nem kell összerakni, mert soha nem esett szét, mindig is teljes volt, és soha nem is veszett el. Épp csak másvalamire irányítottad a figyelmedet: csilivili dolgokra, cucokra, kutyúkre.

Egyáltalán honnan tudhatom, hogy létezik ez a „teljesség”, amit keresünk? Ez is fontos kérdés.

Amikor az indiánok látták, hogy a fehér ember felosztja a földet, és kerítéseket húz, és pénzért eladja a telkeket, nem is értették, mi történik. Hogyan lehet valamit eladni, ami soha nem lehet a miénk? Hogyan lehet felszabdálni a teret, a földet, a tengert? Ez örülség! Csak a lét teljességéből kizuhant ember talál ki ilyesmit.

A teljességet akkor élhetjük át, amikor a korlátozott és töredékes

cserepekről – a csilivili kutyúkról – levesszük a tekintetünket.

Ez az igazi csoda. Másfelől pedig az égvilágon semmi különös nincs benne, hiszen ez az, ami mindig is körülöttünk bennünket, sőt, aminek mindig is része voltunk.

Mit kell tennem, hogy ez létrejöjjön? Ez a fő kérdés.

Végso értelemben az égvilágon semmit nem kell tennem, hiszen ami nem veszett el, azt nem is kell megkeresni.

Azonban a gyakorlatban ez úgy néz ki, hogy igenis meg kell tennem bizonyos dolgokat; ugyanis meg kell teremtenem a feltételeket ahhoz, hogy a szemem éppen nyitva legyen, amikor arra néz, amerre ez a teljesség észrevehető. A szellemi gyakorlatok tulajdonképpen erre valók. Megtanítanak elengedni. Megtanítanak arra, hogy a figyelmünket levegyük az azt odavonzó jelenségekről, dolgokról.

Ebben néha segíthetnek a rítusok, a családi ebédek, az énekek – több szólamban –, ehhez össze kell ölekezni a rokonokkal, és sok bejglit kell enni, főleg mákosat.

És ehhez meg kell állnod, csendben is kell lenned, és magadban is kell maradnod, és a falánk torkoskodást is abba kell hagynod egy kicsit. Azért, hogy ebben a csendben, ürességben, magányban feltárja magát az, ami természetesen egészséges. Azért, hogy ne terelje el semmi a figyelmedet arról, ami benned, a többiekben és a világban kezdettől fogva teljes, világos, szép és jó.

Ez a „hard reset”.

A gyári beállítások visszaállítása.

Hargitai Gábor